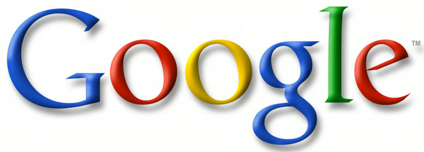

Google

HENDRIK VAN VELDEKE'S SINT SERVATIUS LEGENDE

BEWERKT DOOR MARIE KOENEN

BIJ PAUL BRAND TE BUSSUM

 1912

Cres
Cat Sci
entia
Vita
Exco
latur

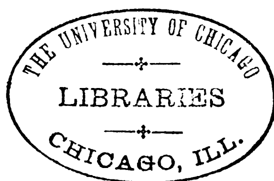
SINT SERVATIUS LEGENDE

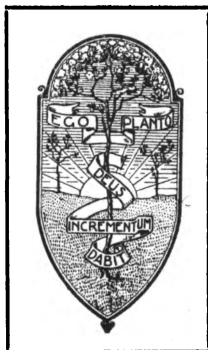
HENDRIK VAN VELDEKE'S SINT SERVATIUS LEGENDE

BEWERKT DOOR MARIE KOENEN

MET EEN INLEIDEND WOORD VAN DR. H. J. E. ENDEPOLS

BIJ PAUL BRAND TE BUSSUM
1912

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARIES
CHICAGO, ILL.

EGO PLANTO
DEUS
INCREMENTUM
DABIT

Heynrick die dit berichtede
Ende in dutschen dichtede
Ende alle dies hoem baden
Ende helpe daer toe daden
Ende allen dient lieff was
Den moet God ende Sinte Servaes
Verloessen ende ontbenden
Als sij dit leven eynden
Dat hon God moet gheven
Vroude ende ewich leven
Ende wonne onverganckelijck.

St. Serv. Leg.
IIe Boek Cap. 64
vs. 2945

HENDRIK VAN VELDEKE

De hier volgende legende is een vrije bewerking van het eerste boek der St. Servatius' Legende van Hendrik van Veldeke [1]).

Hendrik van Veldeke, geboren uit het adellike geslacht der van Veldeke's, wier stamslot gelegen was bij Kermpt in de nabijheid van Spalbeke bij Hasselt in Belgies Limburg, vestigde zich ± 1170 te Maastricht. Het jaar zijner geboorte is niet bekend evenmin als het jaar van zijn dood. Van Veldeke muntte uit in alle ridderlike deugden en was daarenboven een man van hoge beschaving. Het Latijn, het Frans en het Duits, de drie talen, waarin zich de wereldlitteratuur van zijn dagen uitte,

---

[1]) De Sinte Servatius Legende van Heynrijck van Veldeken, uitgegeven naar een Hs. der 15de eeuw door J. H. Bormans, Maastricht 1858, diende als grondslag voor de bewerking.

kende hij niet alleen, maar hij was ook goed op de hoogte van de werken dier dichters en schrijvers, welke in zijn dagen als de beste en beroemdste golden. Hij verkeerde in de aanzienlikste kringen en was reeds gedurende zijn verblijf te Maastricht de geziene gast van de gravin Agnes van Loon.

Na zijn verblijf te Maastricht leefde hij enige tijd (± 1175) aan het hof te Kleef, vanwaar hij in dienst van graaf Lodewijk III van Thüringen, gehuwd met Margaretha van Kleef, naar Thüringen vertrok. Daar vertoefde hij verschillende jaren en werd een der gevierde minnezangers, die in de Wartburg onder bescherming der edele en kunstlievende Thüringsche graven de dichtkunst beoefenden. In het jaar 1184 woonde hij de luisterrijke hofdag te Mainz bij, waar Frederik Barbarossa met al de groten van zijn rijk de bruiloft van zijn zoon met de erfgename van Sicilië op schitterende wijze vierde. De latere biezonderheden van zijn leven zijn ons onbekend gebleven. Vermoedelik is hij ± 1190 gestorven.

Naar een Latijnse prozalegende, schreef Van

Veldeke ± 1173 de Sint Servatius' legende in regelmatige, paar aan paar rijmende versregels. Het gedicht had hij gemaakt wegens de grote verering, welke hij had voor St. Servatius en op verzoek van een der kanunniken van het kapittel van St. Servaas en van zijn beschermvrouwe Agnes van Loon. Het bestaat uit 6228 versregels en is geschreven in het Maastrichts-Limburgse dialekt van die tijd. In het eerste boek behandelt de dichter het leven van de Heilige, in het tweede bezingt hij de wonderen, welke na Servatius' dood plaats hadden en de verwoestingen, door Attila in West-Europa aangericht, waarvoor Maastricht echter dank zij de tussenkomst van St. Servatius bewaard bleef.

Behalve de Servatius' legende schreef Van Veldeke de Eneïde. Hij bewerkte dit gedicht naar een groot Frans dichtwerk Le roman d'Enéas van Benoit de St. More, die op zijn beurt de Aeneïs van Virgilius tot voorbeeld had genomen. De Eneïde bevat de lotgevallen van Aeneas, de stamvader der Romeinen, zoals de Latijnse dichter Virgilius

die verteld had. Van Veldeke volgt hier evenmin slaafs zijn voorbeeld. Integendeel, verschillende gedeelten uit het Franse werk laat hij weg, terwijl hij op andere plaatsen volgens zijn smaak aanvult en wijzigt. Hij begon zijn gedicht ± 1175 en gaf het, toen het nog niet voltooid was, ter lezing aan Margaretha van Kleef, aan wie het echter ontstolen werd. Eerst negen jaren later kreeg Van Veldeke door tussenkomst van Lodewijk van Thüringen zijn werk terug, waarna hij het voltooide kort na de bovenvermelde hofdag te Mainz. Ook de Eneïde was in een Limburgs dialekt geschreven, maar werd al spoedig vertaald in het Duits. Ongelukkig is het oorspronkelike gedicht verloren gegaan en kent men op het oogenblik alleen de Duitse vertaling.

Ten slotte dichtte Van Veldeke een dertigtal minneliederen, waarbij hij ook de zangwijzen komponeerde. Vol bewondering voor de kunst der Zuid-Franse troubadours, zooals Raimbaut d'Orange, nam hij hunne kunstvormen als voorbeeld. De geest van deze minneliederen was die der hoofse minnepoëzie, waarin de

reine liefde tot edele vrouwen het hoogste ideaal vormt. Ook deze minneliederen werden al spoedig overgebracht in het Duits en hetzelfde lot hadden zij als de Eneïde: slechts in verduitste vorm zijn zij tot ons gekomen.

Van Veldeke is de dichter geweest van de eerste Nederlandse heiligenlegende, de eerste Nederlandse ridderroman, het eerste Nederlandse minnelied. Hij is dus de eerste dichter van Noord- en Zuid-Nederland, welke wij kennen. Zijn werken zijn de eerstelingen der Nederlandse letterkunde en meer dan van Maerlant heeft hij recht, volgens Prof. te Winkel op de eerenaam „de vader der dietscen dichteren algader". „Hij heeft" zegt deze zelfde schrijver, een der beste kenners onzer letterkunde, „bestaan, wat vóór hem niemand had bedacht of gedurfd, hij heeft het eerst geschreven in eene taal, die nog niet in schriftvormen bestond. Alleen in vreemde talen had hij voorbeelden, maar de toepassing op zijne eigene taal moest hij zelf uitdenken en uitvoeren: grammatisch, stilistisch, metrisch."

Aan Duitsland heeft Van Veldeke gegeven

een nieuwe lente en een nieuw geluid. Èn de epiese poëzie èn de lyriek van het middeleeuwse Duitsland, terecht wereldberoemd, gaan terug op de Nederlander, Hendrik van Veldeke. Wolfram von Esschenbach en Walther von der Vogelweide zijn Van Veldeke's leerlingen.

Drievoudig is de aanspraak, welke van Veldeke geboren in Belgies Limburg, bewoner van Nederlands Limburg kan maken op de eerbied van het nageslacht:

Als eerste Nederlandse dichter,

Als schepper der Middeleeuwse Duitse poëzie,

Als baanbreker in Middel-Europa van de hoge Zuid-Europese beschaving.

DR. H. J. E. ENDEPOLS

SINT SERVATIUS LEGENDE

DE PROLOOG VAN SINT SERVAES LEGENDE

In naam van God en Zijnen vrede,
Zij nieuw begin aan de oude rede.
        Sancti Spiritus
        Assit nobis gratia,
Zoo bidden wij, wie 't voorzong na,
Dat God, de Trooster en de Kracht,
Zijn geest ons zend, waar eigen macht,
Waar kranke kunst en woorden falen
Om over de open groene dalen,
Waar Sint Servaes zijn wegen zocht
En waar zijn dichter leven mocht,
Hun vromen zang, in nieuwe tale,
Als lied en bede te herhalen.
Dat God de stem die spreken gaat
Den klank geef dien elks hart verstaat,
Opdat de zang, dien 't hart wil zingen
Van hart in harte moge dringen

En wie hem zingt en aanhoort make
De dienaars, die in liefde waken
In Jezus gaarde wonderschoon.
Doe ons uw gratie, God de Zoon,
Laat daar den glimlach en de minne
Van Hemels zoete Koninginne
Als lenteklaarten om ons zijn.
We knielen neder in dien schijn.

Eens knielde in dezen schijn gebogen
Hij, die voor de aandacht zijner oogen
Servatius herleven zag
En wandlen door den aardschen dag.
Te Veldeke werd hij geboren
En Heynrijck was zijn naam. Tevoren
Zong nimmer stem in dietsche sprake.
Zijn stem een nieuwen dag kwam maken.
Dat zijner stemme melodij
In 't nieuwe lied weer zingend zij,
De nieuwe taal uit de oude groeie,
Dat dichters droomgezicht herbloeie
In de eigen lucht, in 't eigen licht.
Servatius, verlicht dien plicht
En wil ons wijze en woorden leeren

Tot uwen roem en God ter eere.

God sprak: CAP. I
„Den stam waaraan Mijn Bloem mocht bloeien
„Een lentegroene rank ontgroeie,
„Die Hemels dauw en glans omgloren."
Toen werd Servatius geboren.
Geen prins droeg kroon en koningsmacht
En was van edeler geslacht.
Verneemt dien roem van namen schoon:
In Israël, nog vóór Gods Zoon
Den dag er bracht, Gods licht reeds daagde
In 't tweetal zusters, die der maagden
Volschoonsten waren in haar stede,
Door lieflijkheên en eêle zeden.
't Was Anna en Esmeria.
Uw eer klinkt over de aard nog na,
Gij koningsdochters, aan wier zijde
De Koningin, de lang verbeide,
Gaat in haar goud-doorwerkt gewaad
Door Hemels ster-bevloerde straat.
Anna werd moeder Onzer Vrouwe,
Zij leidde 't dochterken zoo trouwe,
Maria, die op haren schoot

Den Heiland droeg: Uit zonde en dood
Riep ons dat Kind tot eeuwig leven.
Esmeria heeft ons gegeven
Eliuut en Elisabeth,
Maria's nichte, die temet
Sint Jan ons droeg, den boetgezant,
Gods engel in Judea's land,
De Stem, die riep in de woestijn.
Eliuut mocht de vader zijn
Van Emiu, wien we eer betoonen
Met Sint Servaes, Emiu's zone,
Die, naar der oude boeken leere,
Dus rechte neve is Onzes Heeren
En van Maria. Bloeien kwam
Wel eêle rank aan d'eêlsten stam,
Armenië, zijn grond, tot roem.
Hij werd zijn volk een troost, de Bloem
Die zoete roke spreidde, de Ster
Die hunne wegen leidde, en ver
Haar stralen zond, de Godsgezant
Die zaligde 't Armeensche land.

CAP. II

Wie heeft hem 't vroom verhaal gedaan?
Wie deed hem, kind of knaap, verstaan

Uit welken Boom zijn leven groeide,
Hoe 't bloed, dat Jezus hart ontvloeide
Was van zijns harten eigen bloed ?
Hem, 't kind, dat immer hart en zinnen
Tot wijsheid keerde en tot Gods minne,
Den knaap, die biddend zijn gemoed
Afwendde van al 't wereldsch goed,
God zoekend, als de bloem de zonne ?
't Verlangen had hem vroeg verwonnen
Naar Jezus en Zijn eeuwig licht.
Gods roepstem riep, des levens plicht:
„Zijt gij eens Konings bloedverwant,
„Dan moet ge gaan door stad en land
„En zoeken langs der aarde wegen
„Des Konings rijk. 't Is vèr gelegen!"
Toen ging de knaap, liet spel en lach,
Liet d'uchtend van zijn levensdag,
Zijn vaders huis en groene gaarde.
Zijn blik naar hooge verten staarde.
Hij ging alvoort. Hij rustte niet,
Totdat hij in het ver verschiet
Jeruzalem de stad zag glanzen,
Met poort bij poort, met tin en transen,
De schaduw van Gods hemelstede,

De stad waar Jezus heeft geleden,
Waar Jezus bloedig voetspoor leidt
Recht naar Gods open eeuwigheid.

CAP. III

Hier, in Jeruzalem de stad,
Dicht aan het pad waar Jezus trad,
De lang verlaten kluize stond,
Waar Sint Servaes zijn woning vond,
Waar hij door deugd en sterke minne
Gods wederminne zocht te winnen,
Door ootmoed, door der trouwe kracht.
Hij vastte staag, bad dag en nacht,
Zong uit zijn psalter menig lied,
Zocht van Gods woord het diep bedied.
Stil in die stille cel gebogen,
Ver van de wereld afgetogen,
Alleen gekend door de armeliên
Wier troost hij was, zoo ongezien,
Zoo wakend in deemoedigheid
Ten arbeid hij zich voorbereidt,
Wakend en vastend tot den dag
Dat God op hem terneder zag,
En naar zijn cel dien bode zond,
Die hem geknield te bidden vond.

Het was de patriarch der stad
Die in zijn arme kluize trad
En sprak: „Sta op, het is uw tijd.
„Ge wordt tot priester Gods gewijd."
„„Ik ben 't niet waard! Hoe zou dat mogen?""
„Ge vondt genade in 's Heeren oogen.
„U roept Gods stem door mijne stem.
„Het is uw tijd. Gehoorzaam Hem."
„„De dienaar Gods de Stemme hoort,
„„Geschiede 't naar haar wil en woord.""
Toen liet Servaes zich priester wijden.

Na 't heilig leven dat hij leidde, CAP. IV
Verstorven en in God gekeerd,
Heeft hij zijn arbeid nog vermeerd,
Zijn deugd, zijn trouw, der liefde werken.
Genade goeden wil komt sterken,
Gods kracht der trouwe kracht nog staalt,
Zoodat Servaes, het wordt verhaald
En 't vond bij God wel groot behagen,
Niet at noch dronk, bij nacht noch dage,
Zoo dikwijls hij de misse las.
Dit vasten kleine pijn hem was:
Hij dorst noch hongert, wien Gods Bloed

Tot drank is, wien Gods Lichaam voedt,
Die Hemelwijn, dat levend Brood.

CAP. V

De tijd door vrede in vrede vlood.
Geen teeken telt den duur dier jaren.
Wel zong door tijd en duur de mare
Die zingen blijv', Servaes tot lof:
Hoe de Engel hoog uit Hemels Hof,
De Heilgezant van 's Konings troon,
Op vleugels daalde in de arme woon,
In de enge cel, waar op dien dag
Servaes geknield te bidden lag,
De heilige in Jeruzalem.
„Servatius", zoo sprak de stem,
„Ge vondt genade in Godes oogen.
„Mij zond de Heiland uit den hoogen
„Met bede en boodschap te u-waart heen."
Servaes, dien 't eeuwig licht omscheen,
De weerglans van Gods Majesteit,
Heeft bede en boodschap bang verbeid.
Te Nazareth, de Maget-zoet,
Zóó de engel hoorde en 't wees-gegroet.
't Was stil. Daar sprak, niet overluid,
De stem Gods wil en woorden uit:

„Servaes, ge moet dit wel verstaan,
„In Gallia daar zult ge gaan
„En bisschop zijn, door Gods ontfermen,
„Zult daar de Christenheid beschermen,
„Zult daar Gods zoete leer verbreiden,
„En 't uur van uwen dood verbeiden."

Maar Sint Servaes, in schroom en vreeze: CAP. VI
„„„Ach, Engel goed, hoe kan dit wezen?
„„„Dat land niet, noch den weg ik weet.""
Doch de Engel hem vertroosting deed,
En sprak: „Zoo hoor uit Godes naam,
„Wij zullen, gij en ik, te zaam
„Aanvaarden, zijde aan zij, die reize.
„Ik zal den verren weg u wijzen,
„En leid u aan mijn eigen hand,
„Naar Gallia, en in het land,
„Dat, zonder bisschop, zeven jaar
„Uw komst verwacht. God zendt u daar.
„Dies maak u op, en weifel niet."
Dan sprak Servaes: „„„Diens wil geschied,
„„„Wiens naam geloofd zij zonder ende,
„„„Ik ga, waar mij die Koning zende.""

Toen togen uit Gods aardsche stad CAP. VII

Twee pelgrims henen, langs een pad
Door woestenij en dorre heiden.
Ze gingen stil, al biddend beiden,
Diep in hun ruige pij gebogen.
Soms sloeg de jongste zinnend de oogen
En zoekend naar de sterren heen,
Diep uit dien blik haar licht weerscheen.
Met sterren, wemelend en klare,
De wegen hem beschreven waren
Die over de aard ze moesten gaan.
God wees dien waren weg hem aan
Met ster- en sterren daar omhoog,
Een lichtend spoor, een sterrenboog
Wiens aanvang rees uit 't Heilig Land,
Wiens einde stralend stond geplant
In 't zegenrijkst genaden-oord.
Ze gingen al door glansen voort,
Door nachten klaarder dan de dag,
Tot bloeiend voor hen openlag
Galicië, dat land zoo schoon,
En Sinte Jacob's lichte woon.
De sterren-boog zijn altaar raakte,
De sterren om Sint Jacob waakten,
En duizend pelgrims aan zijn voeten

Die waakten mede in rouw en boete,
Die kwamen hem hun nooden klagen,
En waar ze stil te knielen lagen
Daar knielden thans zij beiden mede,
Die uit Jeruzalem de stede
De sterren volgden langs hun paden.
Wel menig goed gebed zij baden,
Tot ze hun beevaart verder gingen,
Naar Gallia, dat Lotharingen
Nu wordt genoemd. Een groot verblijen
Daar bloeide en zong in bosch en weien.
Der vooglen lied de pelgrims groette,
De bloesems sneeuwden voor hun voeten.
't Was lente. 't Wijd verschiet klaarde open,
En ziet, het doel van reize en hopen,
Een stad, kwam aan die kimme gloren,
Zons gouden schijn om tin en toren.
't Is Tongeren. Aan 't eind der wegen
Blinkt hun de wijde poorte tegen.

CAP. VIII

Nu gaan langs open straat en plein
De pelgrims door den middagschijn,
Die over stad en plein en straat
Zijn gouden stilte zinken laat.

De stad, de pleinen en de straten
Ze liggen in dat licht verlaten,
En ledig staan er huis aan huis.
Niets leeft er. Maar een vaag gedruisch
Van stemmen en van schuifel-schreden
Komt van heel ver. De pelgrims treden
Al voort en nader, en ontwaren
Waar schaduw duistert, dichte scharen
Rondom Maria's munster heen..
De pelgrims gaan met zachter schreên
Die rijen door, en waar ze gaan
Ze staag dezelfde klacht verstaan:
„Dat God dien bisschop lang verbeid
„Toch te ons-waart naar zijn staf geleid!"
Geen van die klagers ziet of hoort
Hen beiden, die door de open poort
In 't munster komen. Binnen dringen
Nog dichter scharen. Hoort, ze zingen
In schip en beuken, om 't altaar:
Kanunniken die knielen daar,
Veel abten, proosten en primaten
En patriarchen en prelaten,
En bisschoppen, die vaders-vrome,
En kardinalen, ver-gekomen.

Gesteente flonkert en brokaat
Van dalmatiek en praalgewaad.
Van goud en purper gloeit de dom.
Der kloosterlingen dichte drom,
En menig hertog, zijde aan zij
Met graaf en prins, in schare en rij,
En vrije en dienaar, heer en laat
Te bidden en te wachten staat.
Ze kwamen aan van alle zijden,
Van heinde en ver den bisschop beiden,
Met die hem beidden zeven jaar.
Zijn staf ligt op het hoogaltaar,
De staf, dien Sinte Valentijn
Daar legde, en sprak: „Den schepter-mijn,
„Mijn bisschopsstaf zal niemand dragen,
„Noch man hem aan te raken wagen,
„Dan hij, wien de Engel, Gods gezant,
„Hem reiken zal met eigen hand.
„En wie mijn staf te raken wage,
„Hij moge konings krone dragen,
„Zij prins of slaaf, of vrouw of man,
„Hem raak der Kerke vloek en ban."
Zoo sprak Sint Valentijn, en stierf,
Liet Tongeren in nood. Het dierf

En heer en heil. De tijd vlood heen.
De staf bleef op den altaarsteen
Onaangeraakt. Geen engel kwam
Die den gewijden schepter nam.
Men bidt en wacht. Wie trotst gevaar
Van ban en vloek? 't Duurt zeven jaar.
Ze bidden nog. Maar God vergat
Naar 't scheen en bisschopsstaf en stad,
Liet die van Tongeren in rouwe
En 't munster onzer lieve Vrouwe
En bisschops huis en stoel daar staan.
Een luid geschrei is opgegaan:
„Geef ons een Bisschop en een Heer,
„Geef Tongeren zijn vader weer."
En op die klacht langs weg en straten
Al de abten kwamen, de prelaten,
De bisschoppen, de priesterscharen
En de edellieden, die vergaren
In 't munster om het altaar heen.
Daar ligt de staf op dwale en steen.
Wie reikt of neemt hem? Wie weerstaat
Sint Valentijns gebod en raad?
Te schenden Valentijns gebod
Is zonde en dood. Verhoed het God!

Noch kardinaal, noch bisschop wagen
Den staf te nemen. Zeven dagen
Na zeven jaar ze samen zijn
En smeeken nog: „Zend d' Engel dijn,
„Die 't wachten eindt en 't tasten blind,
„Die ons den waren bisschop vindt,
„Den staf hem reike van Gods halve
„En hem met Hemels chrisma zalve."
En waar ze om staf en outer dringen
Ze Davids boetepsalmen zingen.

CAP. IX

Den pelgrims biedt dit klagend lied
Droef welkom. Geen hen hoort of ziet,
Geen wijkt voor hen een strepe breed,
't Ligt al terneer in rouw en leed.
De pelgrims, bij dat Miserere,
Laudamus zingen, „lof en eere",
Gaan beevaarts doel en eind gemoet!
Ze knielen aan den altaarvoet
En de een diep op die steenen neer,
Ziet dag, noch volk, noch munster meer,
Leest zijn getijden, leest en slaat
Zich rouwig op de borst, en gaat
In 't zielsgebed en God verloren.

Maar de ander rijst en treedt naar voren,
Zoo licht of hij op wolken schrijdt.
De pij hem van de schouders glijdt.
Een schijn gaat op of de uchtend blinkt.
Men staart dat aan. Een stilte zinkt.
Men hoort daar: „Sanctus, sanctus", zingen
Of Hemels hoven opengingen.
Men hoort daar harpen en cimbalen,
Ziet stroomen licht, en ziet daar stralen
En schijnen als de zonne klaar
Gods Engel op het hoogaltaar,
Die buigt zich diep en neemt den staf,
Daalt dan van de altaartreden af,
En tot den pelgrim, die daar ligt,
Neigt hij het schijnend aangezicht
En spreekt: „Servaes gebenedijd,
„Rijs op, dat ik u bisschop wijd.
„Ziehier uw staf! Ge zult hem dragen
„Tot 't einde van uw levensdagen,"
En reikt den staf. Servaes daar staat
En neemt dien schepter. Hoort, er gaat
Geen adem, aâmt geen zucht of leven.
Servaes daar staat, den staf geheven,
Een prinse Gods in de aardsche stad.

Maar de Engel stil terzijde trad, CAP. X
Zijn witte vleugels openluiken,
Zijn voeten diep in bloemen duiken,
Zijn hoofd omschijnt der sterren licht,
En over 't schijnend aangezicht
Een glimlach klaart als 't dageklaren,
Een groet naar wie verwonderd staren.
Dan, lichtglans die in licht verdween,
Vliegt de Engel naar den hemel heen
En laat Gods vrede en vreugde na.
Heel 't munster jubelt : „Gloria!"
De priesters allen en de leeken,
Ze dankten God voor 't wonderteeken,
Terwijl ze om hunnen bisschop drongen
En blijde Laus en Honor zongen.
Ze vielen neder aan zijn voeten,
Vol liefde zij Servaes begroetten,
En eer en hulde zij hem deden.
Ze hebben veel tot God gebeden,
Dat Hij hem lang op aard liet leven,
Die tot een troost hun was gegeven.

Toen, na al de eer en 't wel-gekomen, CAP. XI

Drie bisschoppen naar voren komen
Uit al de wijzen en geleerden,
Uit de gewijden en bekeerden
Die in den dom concilie hielden.
Servaes aan hunne voeten knielde,
En menig lang gebed ze zeggen.
Ze wijden hem met hand-opleggen,
Met zalving en met zegening,
Reiken hem kruis en vinger-ring,
Den witten mijter, 't paars gewaad,
Die teekens van zijn bisschopsstaat,
En hebben zoo Gods werk voldaan.
Servaes is naar zijn troon gegáan.
Met staf en mijter hij daar staat
Als een die bidt en spreken gaat.
En hij, de vreemde op vreemden grond,
Hij, die slechts de eigen taal verstond,
Geen spraak ooit sprak dan 't ééne Grieksch,
Hij spreekt: en 't Grieksch is Walsch, 't is Dietsch,
Hebreeuwsch en Friesch, 't is altegaar
De taal van Sakser en Hongaar.
't Zij Brit, Bohemer of Romein:
Wie in den dom vergaderd zijn

En dringen om den Bisschop aan,
Hun spraak in zijne spraak verstaan,
Hun eigen taal! Het groot mirakel
Herhaalt zich hier, dat in 't cenakel
Eens aan de Apostlen werd voltogen:
Gods Geest, die neerdaalde uit den hoogen,
Vervulde daar en hart en huis
Met licht en wonders vreemd geruisch.
Gods wijsheid en de gaaf der talen
Op Jezus jongeren kwam dalen,
En al wie buiten hoorde en stond
Zijn landstaal in hun spraak verstond.
Ook op Servaes kwam in dit uur
De Geest gedaald, die tong van vuur,
't Nieuw teeken dat hij voor dit land
De Apostel was, de Godsgezant.
Zijn woord, dat alle harten raakte,
De droefste harten blijde maakte.
Maar toen hij van 't gestoelte steeg
En de eigen stemme wederkreeg,
Begreep geen man zijn tale meer.
Hij sprak het Grieksch weer van weleer.

Zoo kwam Servaes van kerk en troon CAP. XII

In 't diepste zijner bisschopswoon,
Lei tabbaard, staf en mijter neer,
Stond daar in pelgrims pije weer
En wierp zich op den harden grond.
Hij zuchtte en bad. Slechts God verstond
Hoe hij het volle hart uitstort,
Al banger, maar al rijker wordt
Aan liefde en lof, aan dankbaarheid
Voor liefde en goedertierenheid,
Voor der genade volle stroomen
Die over hem zijn neergekomen.
Hij zegde: „Ik word het nimmer waard,
„Ik arme zondaar op Gods aard".

CAP. XIII

Maar God en menschen wel bevonden,
Hoe rein hij was en zonder zonden:
Een vader was hij wees en armen,
Die had hij lief in diep erbarmen,
Die groette hij met zoete minne,
Die sloot hij in zijn harte binnen.
De trotsche rijkaards van deze aard
Waren hem groet noch minne waard,
Maar al die treurden troostte hij,
Gevangenen verloste hij,

Ging naakten kleeden, kranken laven,
De dooden in hun graf begraven,
Onwetenden, die leerde hij,
En nijd en onrecht weerde hij.

Zijn roem werd wijd en zijd vernomen, CAP. XIV
En groote toeloop is gekomen
Naar Sint Servaes, den vromen Griek:
Al die in pijnen was en ziek,
Melaatschen overdekt van wonden,
Al die in rouwe was of zonden,
De stommen, kreupelen en blinden,
Kwamen bij hem genezing vinden.
Al wie hem zochten vroom en trouwe,
Hij gaf hun troost in leed en rouwe,
Hij gaf de spraak hun en het licht,
De groote Heilige van Tricht.
Wat hun naar lijf of ziele deerde,
Met Godes hulp hij van hen weerde:
De stomme sprak, de blinde zag,
En die verlamd op 't leger lag,
Stond op en liep. Wie 't bangste leed
Wel meest den zoetsten troost hij deed,
En dien de Booze in boeien bond,

Hij werd verlost in d' eigen stond.
Euvel en duivel hij verdreef
En aller hulp en heul hij bleef,
Een spiegel van rechtvaardigheid,
Een morgenster, die straalde wijd,
Voor hen die Jezus zoete minne
Met daad en deugden wilden winnen,
Hun leider was hij en hun kracht
Tegen der heresijen macht.
Want zij, die Jezus wederspraken,
Die aan der Kerke hoeksteen braken,
Ze waren velen in die tijden,
Die al wat heilig was ontwijdden,
Of de allerzoetste Maget hoonden.
Zijns harten moed hij zulken toonde,
Hij heeft ze rusteloos bestreden
Met sterke daad en felle reden.
Zoo deden eensgezind met hem:
Heronimus te Bethlehem,
In Afrika Sint Augustinus,
Te Tours de bisschop Sint Martinus,
Ambrosius deed in Milaan
Zoo 't volk den wil van God verstaan,
Hilarius, Chrysostimus,

Amasis en Theophilus,
Vervulden allen 't zelfde werk,
Bevestend Christenheid en Kerk.
Der Kerke toorts en zwaard zijn dezen:
Den dwalenden haar licht ze wezen,
En sloegen wie haar licht bestreed.
Te Tongeren Servaes zoo deed.

Sinds lange Tongeren de stad CAP. XV
Zeer groote macht en eer bezat,
Ze droeg den naam Octavia,
Was sterk en rijk in Gallia
Toen Sint Servaes haar kerk beheerde.
De koning die de stad regeerde,
Die er zijn hof had en zijn woon,
Hij droeg in Rome keizers kroon.
Een oud verhaal ons konde doet
Van eene zee met eb en vloed,
Van wateren die schepen droegen,
Van schepen die haar anker sloegen
Rondom der stede wallen heen.
Die wijde waterzee verdween,
Haar vloed is nimmer weergekomen.
Alleen de Jeker bleef er stroomen,

Die had reeds vroeg den weg bereid,
Die door het dal naar Tricht geleidt
De heuvels langs door groene dreven.
En rijk, zeer machtig en verheven,
Zeer groot was Tongeren en schoon,
Had Bisschops troon, had Konings woon,
En had paleizen en kasteelen,
Wallen met poorten en toreelen,
Driehonderd kerken en kapellen,
Haar kloosters waren niet te tellen,
En toren- rees naast torentop
Met kruis naast kruis ten hemel op,
En baden met hun stem van brons,
Wat ieder bad: „God zegen ons,"
En luidden 't nog en luidden 't weder,
En zegen daalde en gunsten neder
Op kerken en op kloosterlingen,
Op pelgrims en op stedelingen.

CAP. XVI

Maar 't mocht niet duren. Nooit verdraagt
De Booze wat aan God behaagt,
Verdroeg Servaes niet, noch de stede,
Zijn vroomheid niet en haren vrede,
Zat staag op lage en list te zinnen,

Sloop ongezien de poorte binnen
En zaaide toen op plein en straat
Het zaad van hoovaardij en haat,
Dat helsch venijn, dat woekerkruid,
Met overvolle handen uit.
't Viel hier, 't viel daar: een bitter woord,
Een boos gepeins, het tierde voort,
't Sloeg ranken uit, het groeide en warde,
Tot het der poorters hart benarde,
't Omklemmend in zijn dorentwijgen
Tot liefde en deugd er bleven zwijgen
En haat slechts sprak; die hitst hen aan,
Die doet hen slinksche wegen gaan,
Maakt snoode zondaars van die mannen,
Die in 't geheim te samen spannen
Des nachts in een verborgen oord,
Waar geen hun kwaad bedrijf verstoort.
De Booze volgt hen op hun schreden,
En zat mee aan, en sprak daar mede
Toen stem na stem, zoo wreed en barsch,
In hoovaardij, in wrevel warsch,
In haat en nijd zich luid verhief:
„Het is al last en ongerief,
„Die vreemde man in bisschops huis."

„„'t Zijn bedelaars, 't is vreemd gespuis
„„Waarop men stoot aan alle hoeken.''"
„Ze komen hunnen koning zoeken,
„'t Is soort bij soort!" „„Maar groote smaad
„„Zoo'n bisschop is voor stad en staat,
„„Zoo'n zwerveling uit vreemde streken
„„Die onze taal niet eens kon spreken!''"
„Wat kan hij wel?" „„Hij schuilt in 't duister,
„„Schuwt allen roem en allen luister.''"
„Hij kon een prachtig slot hier stichten."
„„Hij kon hier als een heerscher richten.''"
„Hij kon hier als een prins regeeren,
„Hoog op zijn troon in glans en eere,
„Hofhouden ook zooals 't betaamt,
„Wij allen om zijn troon verzaamd."
„„Hoe houdt hij hof, die wat hij heeft
„„Met handenvol aan de armen geeft?''"
„Niets zoekt hij dan alleen te wezen."
„„Niets doet hij dan in boeken lezen.''"
„Kwam nimmer nog te Konings hove!"
„„Dat zij hem schelden, die hem loven!''"
„Geef bedelaars de heerschappij,
„Door 't purper schijnt de bedelpij."
„„Een stad als deze rijk en schoon

„„Wil grooter heer op haren troon."''
Zoo de eene na en de ander voor,
Toen al die stemmen luid in koor:
„Servaes kan gaan, de poort is wijd,
„Servaes kan gaan. Het wordt de tijd.
„Die hier als schooier binnentreedt,
„Men jaag hem weg in 't schooierskleed!"
De Booze had daar 't hoogste woord,
Door geen gezien en ongestoord.
Hel's zaad in al die harten tierde,
Hel's booze raad triomfe vierde.
„We hebben van Servaes genoeg,
„Weg met dien man, 't is nooit te vroeg!"
Zoo was 't beslist. Zoo zou 't geschieden.

Maar de Engel kwam 't Servaes bedieden CAP. XVII
En sprak: „Servatius, Gods vrind,
„Sta op en waak, uw uur begint.
„Smaad en vervolging zult ge lijden!"
„„Voor God te lijden is verblijden,"''
Sprak Sint Servaes, „„mijn eer, mijn goed,
„„Mijn vrijheid en mijn lijf en bloed,
„„'t Is al van Hem, Hij neem het weder."''
Nog dieper boog toen de Engel neder

En sprak: „Blijf zoo, als Job, geduldig,
„Wie of u hoon of u beschuldig.
„Geduld, dat schild, Geloof, dat zwaard,
„Drijven den Booze hellewaart!"
„„Den Booze noch zijn werk ik ducht!""
„Die 't al voorziet, Hij zegt u: vlucht!"
„„De Heer gebiedt, de dienaar hoort.""
„Ga op naar Tricht! gebiedt Gods woord,
„Ga derwaart door den nacht verholen,
„Gerust en recht, gij kunt niet dolen!"
Servaes stond op. Het was de tijd.
Hij ging een weg, die was niet wijd,
En kwam uit Tongeren in Tricht,
In 't wijde dal, dat schoon en licht
Zich opent voor de beide stroomen
Die rein en klaar daar samen komen.
De Jeker, klein en speelsch, zich spoedt
Naar d' anderen, den breeden vloed,
Dat is de Maas. Voor graan en gras
De stad zeer welgelegen was,
Voor schepen ook, die rijke vrachten
Van allerwegen herwaart brachten.
Veel visch daar zwom. Veel wild daar dook.
Veel goede bouwgrond lag daar ook,

En korenaarde, 't best van al!
Zoo was de stad in 't welig dal,
In 't vredig licht zeer schoon gelegen,
Ten viersprong van der wereld wegen.
Uit Engeland naar Hongarijen,
Van 't strand, door Vlaanderens kontreien,
En dan van Tongeren, langs Tricht
Naar Keulen, de eene weg zich richt.
Uit Saksenland de tweede kwam,
Die met de Maas zijn bochten nam,
En liep langs Tricht naar Frankrijk heen.
Ook uit de zee kwam Noor en Deen
Met vlot en schip langs Tricht gegaan,
De Maas was werelds open baan.
De wegen, die er zich vereenden,
Reeds vroeg de stad haar naam verleenden:
Trajectum, Tricht, bij weg en Maas.
Daar zond Gods Engel Sint Servaes.

Daar kwam Servaes, 't was nacht en laat, CAP.
Kwam biddende langs weg en straat, XVIII
Tot waar Maternus vroeger tijd
Een bedehuis had toegewijd
Aan Sinte Peter, die hem leerde
En tot het Christendom bekeerde,

Waarna hij-zelf Gods leer verbreidde
In Gallia, alom en wijde,
Aan wie zijn woorden wilden hooren.
Trier heeft tot bisschop hem verkoren,
En Tongeren en Keulen mede.
Drie zetels had hij en drie steden,
Maternus, driemaal bisschops macht.
Zoodikwijls hij den tocht volbracht
Van bisschopsstad tot bisschopsstad,
Van Trier naar Keulen langs dat pad,
Kwam hij vóór Tongeren in Tricht,
Dat veilig bij de heuvels ligt,
En rust hem bood en onderdak
Na verre reis en ongemak,
Waar hij den morgendienst verrichtte
In de kapel, die hij er stichtte,
En knielend voor dat altaar lag
Waar Petrus op hem nederzag.
Nu lag daar Sint Servaes te knielen.
Die dankte God met hart en ziele
Dat Hij hem veilig door den nacht
Ver van zijn haters had gebracht.

CAP. XIX

Dicht naast Sint Peters bidkapel

Bouwde Servaes zich kluize en cel
En leefde daar met God alleen.
't Was stil en eenzaam om hem heen,
Geen stem, geen voetstap kwam hem storen.
God kon zijn aâm en hartklop hooren,
Al wat hij bad en zinde en dacht
In lichten dag en diepen nacht;
En 't was: „Die alles ziet en weet,
„O God, vergeef wie mij misdeed,
„Verlos die stede van den Kwade,
„Geef haar uw vrede en uw genade."
Zoo bad Servaes, en zuchtte en zinde.
Hij, die zijn vijanden beminde,
Vergat hun ondank en hun hoon,
Zoo biddend in zijn stille woon,
Waar als een bloem, de ziele-zijn
Mocht bloeien in den hemelschijn,
En bloeiend nacht en dage bad
Voor Tongeren, zijn arme stad.

CAP. XX

Die 't al voorziet, en 't al bevroedt,
God zelf toen sprak: „Ik hoor U goed,
„Servaes, mijn zoon, reeds lange dagen,
„Maar staak dat klagen en dat vragen:

„Als heel het zondig Christendom
„Van Rome en Galliё en alom
„Moet ook uw stad door straffe leeren
„Tot de oude deugd zich te bekeeren,
„Mijn roede 't eenig heil hier is.
„Aanhoor dus mijn geheimenis:
„Door Attila met zijne horden
„Zal Gallia geteisterd worden,
„Die Hunnenkoning, wreed en trotsch,
„Zij, bij Mijn wil, de geesel Gods
„Die 't zondig Christendom kastijde
„En uit der zonden dood bevrijde,
„Ook Tongeren uw booze stad."

CAP. XXI

Servaes nooit woord vernomen had,
Dat hem als dit zoo diep bedroefde,
En toch, hij weifelde noch toefde
Na 't hooren van Gods bange konde.
Veel boden heeft hij uitgezonden
Met breve en boodschap langs de wegen,
Naar steden na- en ver-gelegen,
Smeekend Gods priesters daar alom
Te bidden voor het Christendom.
De breve ging van hand tot hand,

De mare klonk door stad en land,
Al wekkend ieder hart dat sliep
Te hooren naar de stem die riep;
En zonder dralen of bezinnen
Gaat elk de verre reis beginnen
Naar Trons, van Tongeren niet wijd.

CAP. XXII

Ook Sint Servaes te Trons-waart rijdt,
Gelijk een ridder hoog te paard.
De menigte staat daar geschaard
Bij brug en poort, met kruis en vanen.
Ze groeten hem als onderdanen.
En kluizenaars en kloosterlingen
En Waal en Dietscher hem omdringen.
Prelaten, priesters, edellieden
Zeer blijde hem het welkom bieden,
Veel vorsten, graven en geleerden
En nieuw-gedoopten en bekeerden,
De bisschoppen van ver en na,
Die Heiligen van Gallia,
Ze kwamen aan in dichte rijen
Servaes met eere te geleien.
Tot ze allen om het altaar knielden,
En samen daar concilie hielden.

Servaes herhaalde dan Gods woorden.
Wee hen, die zulke woorden hoorden!
„Door Attila en zijne horden
„Zal Gallia gegeeseld worden.
„Geen zwaard ter wereld of geen staf,
„Geen schild of schepter weert het af.
„Al wat hier baat is Gods genade!
„Dies bidt!" En allen samen baden.
Hun zonden ze overluid beleden,
Hun misdaad en hun booze zeden,
En dachten toch, maar baden voort:
„We zijn niet waard, dat God ons hoort,
„Wij zondaars, wij in stof vertreden,
„Want slechts de waardigste aller beden
„Geeft in zoo groot een kwale baat.
„Hoe bidden hier? Wie weet hier raad?"
De bisschoppen hun stem verhieven:
„Die bede slechts zal God believen
„Van 't waardigst hart in 't waardigst oord!"
En allen rezen op dat woord,
Al roepend: „'t Waardigst oord is Rome,
„En 't waardigst harte, rein en vrome,
„Dat is Servaes! Behaag het Gode!
„Servaes, u kiezen we tot bode!

„Ga bidden op Sint Peters graf,
„Dat God ons geesel spaar en straf."
„„Er is hier menig onder allen,
„„Die Gode beter zou gevallen!
„„Ik, bisschop zonder macht of troon,
„„Ik, kluizenaar uit armoe's woon,
„„Ik, balling zonder stad of land,
„„Ware te schamel een gezant,
„„Te slechte bidder bij Sint Peter!""
„Servaes moet gaan, er is geen beter,
„Geen waardiger! God wees hem aan,
„Liet Sint Servaes Zijn stem verstaan,
„Zal Sint Servaes alleen aanhooren,
„En zonder hem waar 't al verloren!"
„„Welaan ik zwicht en ben bereid
„„En ga dien weg!"" „Dat God u leid,
„Pax tibi!" jubelden de rijen,
In nieuwe hoop en zielsverblijen.

Toen reed Servaes, wel hoog te paard, CAP.
Van Trons naar Tricht en Keulen-waart, XXIII
Twaalf bisschoppen in schoone schare
Servatius geleiders waren:
Van Trier de bisschop Maximijn,

Van Arles Sinte Valentijn,
Van Straatsburg bisschop Sint Amant,
En die van Spiers uit 't Rijnsche land;
Van Wormts Sint Victor; Octaviaan
Van Trons; en bisschop Valeriaan.
Uit Reims Sinte Dyostolus,
Amiens zond Sint Eligius,
En Orleans Dyapotus.
Uit Bacherach kwam Sint Justijn,
Uit Xanten bisschop Severijn:
Ze reden daar als ridders vroed,
Met Sint Servaes in schare en stoet
Te paard en statig opgericht
Met witte vanen door het licht.
Hun wijde purper-mantels woeien
En deden dreef en wegen gloeien
Als 't morgenrood. Uit de edelsteenen
Zons wisselende glansen schenen.
Een Mei ontlook, een blijde vrede,
Een lente daagde waar ze reden,
Die Heiligen, of Hemels stad
Haar poorte hun ontsloten had,
Alsof ze, langs azuren wegen
Naar de aardsche dalen ver-gelegen,

Als prinsen Gods gezonden waren
Om Hemels glorie te openbaren.
Hun paarden 't gouden stof doen stuiven,
Hun mantels in de zonne wuiven,
Ze draven door de morgenschijnen,
Draven alvoort tot Agrippijnen,
Tot Keulen aan den klaren Rijn.
Daar zou hun eerste ruste zijn,
Hun eerste rust, en 't eerste werk.

Geen bisschop die uit Keulens kerk CAP.
De bisschop-schare tegentrad. XXIV
Ach, 't volk te snood een Herder had,
Die stad te trouweloos een Heer,
Dat bisdom Heerscher zonder eer,
Die God en Kerk en Eed versmaadde
En Jezus zoete leer verraadde
Met velerhande heresijen.
„Komt van Effrata ons bevrijen!"
Riep 't volk de hemelprinsen tegen,
En 't drong al dichter langs de wegen.
Veel priesters kwamen en monarchen,
Veel edelen en patriarchen,
En Keulen nog dien eigen dag

Een schoon en grootsch concilie zag.
Servaes die 't woord voor allen voerde,
En aller geest en hart ontroerde,
Hij sprak, de handen hoog geheven,
Een goede Herder, die zijn leven,
Een Richter, die zijn harte geeft.
De Wolf voor zulk een stemme beeft,
De Vijand en des Vijands knechten,
De trouweloozen, de ongerechten.
Servaes, de Herder, hief den staf,
Servaes, de Richter, sprak de straf,
En die met hem Concilie hielden,
Ze spraken mede, waar ze knielden:
„Effrata zij om ketterij
„Ontzet van bisschops heerschappij,
„Sint Severinus zal regeeren
„En helsche heresijen weren."
Heel 't volk zong: „Heil en gloria
„Den Heiligen van Gallia!"

CAP. XXV

Maar midden uit dat groot verblijden
Trad Sint Servaes alleen terzijde,
Lei mantel en lei tabbaard af,
Den mijter en den bisschopsstaf,

En keerde, en sprak: „De weg is wijd,
„Die naar Sint Peters stad geleidt,
„Dies laat me gaan en niet vertoeven.
„Maar, 't mag het hart u niet bedroeven,
„Mijn broeders, die u om mij schaart:
„'k Ga onverzeld te Rome-waart,
„Een pelgrim, die van stad tot stad
„Wil zwerven langs dat verre pad,
„Een bidder, die verhooring hoopt,
„Een beedlaar, die te bidden loopt,
„Barvoets, gebukt in armoe's pije."
Zóó ging hij. Zonder uitgeleie,
Als schamel pelgrim, ging hij voort
En bad langs hoeve- en kloosterpoort,
Van Metz naar Bazel langs de wegen,
Door sneeuw en slijk, langs straat en stegen,
En de Alpen op, langs steg en klove,
Door ijs en wolken hoog daarboven,
En dalend dan naar Lombardijen,
Door zoeler dag, langs gaard en weien,
Al verder, hij met God alleen,
Naar 't einddoel van zijn beevaart heen.
Hij zag niet op, hij liep en bad
En dacht aan Tongeren zijn stad,

Die droeg hij in zijn harte mede.
En 't was: „Om Liefdes wil en vrede,
„Wil Gallia den Geesel sparen,
„Maar Tongeren vooral bewaren!"
Loopt zoo zijn voeten wond ten bloede,
En bidt alvoort, en wordt niet moede,
Tot hij in armoe's vaalste kleed
De poort van Rome binnentreedt.

CAP.
XXVI

't Was Aschdag, en die vasten gingen
In Rome allen de assche ontvingen
Toen Sint Servaes kwam ingegaan.
Wie zag hem, armen bidder, aan?
Hem beedlaar in versleten kleeren?
„Gij asch, ge zult tot asch verkeeren!"
Servaes verstond dat welkom goed,
Des priesters woord, dien droeven groet,
Dat teeken, hoe na 't lange zwerven
Hij, boetend nóg, zich moest versterven
Van rust en lafenis en troost.
Zóó deed hij, biddend onverpoosd,
Wakend en vastend veertig dagen.
Hoe 't hart om lafenis mocht klagen,

Hoe 't hart naar troost en ruste vroeg,
Hoe 't hart hem van verlangen joeg
Naar Petrus graf, dat heilig oord,
Waar God, dien 't waardig is verhoort,
Van 's harten innigste begeeren
Blijft hij het hart geduldig keeren,
En sprak tot God: „Zoo Gij het laat,
„Dat ook een zondaar bidden gaat
„Op Petrus graf, zoo 't wezen mag,
„Onwaardig kies ik dan den dag
„Die 't waardigst zij voor bede en klacht.
„Gedoog dat ik dien dag verwacht."
Nu kwam het in dat jaar alzoo:
Maria's Annunciacio
En Onzes Heeren bitter Lijden
Vielen op d'éénen Vrijdag beide.
Dies sprak Servaes: „Op d'ééne stonde
„Zal ik gedenken in mijn zonden
„Dat 't Woord voor ons is Vleesch geworden
„Om wreed voor ons gekruist te worden,
„Op d'éénen dag indachtig zijn
„Aan Jezus komst en Jezus pijn.
„Die mensch-geworden en gestorven
„De zaligheid ons heeft verworven,

„Genade doe Hij mij voor straf
„Goê-Vrijdag op Sint Peters graf."

CAP. XXVII

Hij had dit alles wel bedacht.
Des avonds, lang voor middernacht,
Is hij heel stil alzoo gekomen
Voor Sinte Peters dom in Rome,
En, ongezien, door geen gehoord,
Knielt hij voor de gesloten poort
Als de armste bidder van de wegen.
Zeer lang heeft hij daar neergelegen,
En werd niet moe van pijn en klacht
In 't diepe duister van den nacht.
Goê-Vrijdag daagt. De poort wijkt open,
En 't harte vol van blijde hope
Is hij naar Petrus graf gegaan,
Heeft zijner zenders wil voldaan
Als trouwe bode, knielde en bad
Op 't einddoel van zijn pelgrimspad,
Voor Tongeren en Gallia:
„O God, uw blik te mij-waart sla,
„En leen uw oor aan mijne bede,
„Spaar 't Christenrijk en spaar die stede!

„Dat voor der Hunnen woeste horden
„Die stad en 't land gevrijwaard worden.
„Maria, Hemels Koninginne,
„Ik smeek het van uw zoete minne:
„Wees mijne voorspraak bij uw Zoon,
„Gij Heiligen om 's Heeren troon,
„En Petrus, gij, Gods ware bode,
„Ach, spreekt ten beste mij bij Gode."
Zoo bad hij nog, en bad hij weer,
In deemoed diep ter aarde neer,
De Heer van Tongeren de stad.
Zijn aanzicht was van tranen nat.
Maar zonder dat hij 't wist of wilde,
De stemme van zijn hart verstilde.
Vermoeid was hij na 't lange vasten,
Na 't waken en der beevaart lasten,
En wijl zijn bede God nog riep,
Zonk 't hoofd op 't harte hem. Hij sliep.
Maar waar hij sliep en nederlag,
Zag hij Gods troon in 's Hemels dag:
't Gestoelte blonk van louter goud,
En edelsteenen menigvoud,
Saffier, karbonkel en smaragd
Versierden het. In praal en pracht,

Gesmeed uit glans van zon en sterren,
't Gestoelte stond en straalde verre,
En als een Koning zat Gods Zoon,
Der wereld Heiland, op dien troon.
De Maagd Maria, Onze Vrouwe,
Gods zoete Moeder rein en trouwe,
Die Koningin van 's Hemels stad,
Te Zijner rechterhand daar zat,
En om den troon, in dichte scharen,
Gods Heiligen vergaderd waren.
Zij stonden voor Gods aangezicht
Volzalig in het hemelsch licht,
Die eenmaal in hun aardsch bestaan
God hadden lieven dienst gedaan.
Servaes zag in de voorste rij
Sint Peter staan, en aan diens zij
Sint Paulus, Peters huisgenoot;
Kon in die scharen, overgroot
En niet te tellen, slechts dier beiden
Gebaar en wezen onderscheiden,
En zag wel hoe die hemelvorsten
Voor hem tot God niet spreken dorsten.
Ze wilden goed. Ze zochten woorden,
Maar God, die hunne stem wel hoorde,

Wendt 't aanschijn af, en liet hen daar.
Servaes aanschouwde 't waar en klaar,
Hoe ze onverhoord weer konden gaan.
Hij zag Sint Peter smeekend aan
En wachtte en bad, en weende zeer.
Zijn smart erbarmde God den Heer.
Die kende wel zijn trouwen knecht.
„Ga, breng hem troost en doe hem recht!"
Sint Peter kwam, was Gods gezant,
Boog tot Servaes. Met zachte hand
Verhief hij hem uit zijn ellende:
„Ach, staak dit bidden zonder ende,
„Servaes, mijn broeder, staak dit klagen,
„Ge maakt me moede met uw vragen.
„Wat klopt ge aan de gesloten poort?
„Een vaste grendel, op Gods woord,
„Voor immer werd daarvoor geschoven.
„Die deur blijft dicht. Wij moeten 't loven.
„Ge bidt voor dat verwaten diet?
„De Heere wil dit bidden niet.
„'t Zijn zondaars en vermaledijden,
„Ver van Gods dienaars afgescheiden,
„Ge moet die bede en bijstand laten
„Voor zulke liên. God moet hen haten.

„In straffe zullen zij verderven.
„Gij niet. Ge zult met hen niet sterven,
„U sterkt Gods liefde en 's Hemels Brood!
„God scheidt het leven van den dood,
„En ver zijn dooden van die leven.
„Dies zal God geen vertroosting geven
„Aan wie gij telt voor uwe jongren.
„'t Zijn groote zondaars die van Tongren.
„Ze deden naar des Vijands raad.
„De mare van hun booze daad
„Moest God den Heer ter oore komen.
„Vol gramschap heeft hij het vernomen
„En heeft in de eigen stond gesproken:
„Die smaad en schande dient gewroken."
„Geen bede keert Gods geesel af.
„Ga, kondig hun der zonde straf."

CAP. XXVIII

Toen sprak Sint Peter voort, al zachter:
„Servatius, getrouwe wachter,
„Roep niet voor die verloren zijn.
„Gehoord wordt niet de stemme-dijn,
„Waar hunne schuld veel luider schreit.
„Toch mocht uw liefde en deugdzaamheid,
„Die u uw haters zoo doet minnen,

„Wel gunst bij God en loon u winnen.
„Uw verre reis, uw bange pijn,
„Ze zullen niet verloren zijn.
„Zie, wat ik breng, als Gods gezant."
Een Sleutel lei hij in zijn hand
Van zilver, kostelijk gesmeed,
Op aard geen mensch 't zoo zag of deed.
't Scheen door God zelf gewrocht te zijn
Van hemellicht en sterrenschijn,
Van bloem en blad en ranken eêl,
Dit Godsgeschenk, dit hemeldeel,
En had een macht de macht gelijk
Die eens de Heer van 't Hemelrijk
Aan Petrus zelven heeft gegeven:
Macht over dooden en die leven,
Dat hij ze bonde of ze ontbonde
En hield of delgde hunne zonde.
't Waar teeken dezer sleutelmacht
Sint Peter aan Servaes thans bracht:
Gerechte en zondaar zouden komen
Te vragen van dien vader-vrome,
Die Sinte Peters sleutel droeg,
Dat hij van zonden hen ontsloeg
En hield of delgde hunne straf.

CAP. XXIX

Nadat hij hem den Sleutel gaf,
Die liefdegift, dat hemelsch loon,
Sint Peter sprak: „Servaes, mijn zoon,
„Gij reine ziel, getrouwe bode,
„Mijn zoete vriend, 'k beveel u Gode,
„Dat Hij u leid en immer zegen,
„Waar ge moogt gaan langs de aardsche wegen.
„Ga naar uw bisdom en uw land:
„Hun bode keer als boetgezant.
„Verkondig wat ge hebt vernomen
„Op Sinte Peters graf in Rome,
„Aan al uw vrinden en uw jongren,
„Aan al die treuren binnen Tongren.
„De boozen daar tot goed te keeren,
„Den goeden lijdens heil te leeren,
„Daartoe zijt gij door God verkoren.
„Dan laat uw stad aan God verloren,
„Voor haar Gods naderend gericht,
„Voor U Gods stilte en licht in Tricht!
„Heel Gallia uw komst verbeidt,
„Lang is de weg die derwaart leidt,
„En langer blijft uw land verlangen.
„De Hunnen houden u gevangen.
„Vrees niet: die Macht zal u bevrijden

„Die mij uit mijnen kerker leidde:
„Te midden van der Hunnen heer
„Verwerft ge heerlijkheid en eer.
„Won Petrus gunst en macht bij Gode,
„Gij hebt die ook, getrouwe bode."

CAP. XXX

En op Sint Peters stem en woord
Tijgt Sint Servaes uit Rome's poort
Naar Gallia en de eigen stede.
Hij draagt den schoonen Sleutel mede,
Dicht op zijn hart, die weegt niet zwaar.
De morgenstond schijnt wijd en klaar,
En langs zijn weg die openligt,
Zint hij op 't wonder droomgezicht,
Hoe hij Gods troon in 's Hemels dag
Voor de oogen zijner ziele zag,
Schouwt weer in de open eeuwigheid,
Ziet niet waar de aardsche weg hem leidt,
Hoe hij het Roomsche land verlaat,
En hoe der Hunnen kamp daar staat,
Met tent naast tent in 't groene veld
Bij Rome's grenzen opgesteld;
Droomt van zijn droom en ziet noch hoort,
Totdat een harde stem hem stoort.

Der Hunnen wachters, die hem zagen,
Weerhouden hem met barsche vragen:
„Vanwaar? Waarheen? Bedrieg ons niet!"
Servaes den klank kent, noch 't bedied
Dier vreemde landstaal, staat en zwijgt.
En andermaal de vraag hem dreigt:
„Vanwaar? Waarheen?" Ze stooten hem.
Servaes begrijpt geen woord, geen stem.
„Verspieders die hier binnenslopen,
„Ze zullen 't met den dood bekoopen!"
Hun slagen vallen fel en wreed.
Servaes weet niet wat hij misdeed,
Maar klaagt noch roept. In de eigen stonde
Ligt hij gevangen en gebonden.

CAP. XXXI

De kerker, waar hij werd gebracht
Was diep, en zwarter dan de nacht,
Die duister neerzonk over 't veld.
De Hunnen stonden opgesteld
Met bijl en lans, en waakten goed.
Maar band noch boei hem letsel doet,
En slot noch wachter kan hem deren,
Die vrij zijn geest tot God mag keeren.
Servaes bad lang. God hoorde 't aan.

En wonder licht is opgegaan
Waar hij geboeid te bidden lag,
Een weerglans van des Hemels dag,
Die door de kerkerwanden heen
Wijd over kamp en velden scheen.
De Hunnen kwamen toegeloopen,
Ze sloten slot en grendels open,
En allen voor hun oogen zagen
Gods luister in dat duister dagen,
Eenzelfde licht als God tevoren
Te Kerstnacht toen Hij werd geboren
Liet schijnen : Al de herders knielden
Die nachtwaak bij hun kudden hielden,
Al de englen zongen prijs en vrede.
Dat was bij Bethlehem de stede.
Stephaan op zijnen marteldag
Ook al dien luister glanzen zag,
Gods heerlijkheid en 't eeuwig licht
Stond open voor zijn aangezicht,
En schouwend in die hemelschijnen
Kloeg hij om steenen noch om pijnen.
Wat God de Zoon voor Sint Stephaan
En voor de herders had gedaan,
Hij wilde 't ook Servaes vergunnen

Voor de oogen van de trotsche Hunnen.
Het hemelsch licht dat hem omvloot,
Bleef schijnen tot het morgenrood
Weer door de kerkertralies gloorde.
Servaes, die vreemde stemmen hoorde,
Hield op met bidden, en zag om.
Daar stond der Hunnen dichte drom.
Ze vroegen hem: „Zeg wie ge zijt
„En welk geloof dat ge belijdt."
Hij sprak: „Ik ben een Christenman,
„Behaag het God, die 't geven kan,
„Zoo wil ik als een Christen leven
„En mijne ziel Hem wedergeven,
„Den Schepper van wat is en leeft,
„Die haar uit niet geschapen heeft,
„Zooals hij aarde en hemel schiep
„En allen ons in 't aanzijn riep.
„Hij, Christus, uit de Maagd geboren,
„Koning der koningen verkoren,
„Ons aller Heiland, nooit volprezen."
„„Wel groot en machtig moet Hij wezen,
„„Die God der Christenen, wel goed,
„„Genadig wel, wel sterk en vroed,""
Sprak toen dat ongeloovig diet:

Ze kenden God den Schepper niet,
Van Christus naam ze nimmer hoorden.
„„Wel sprak die pelgrim schoone woorden,
„„Die vreemdling, die in d' avondstond
„„Geen woord van onze spraak verstond!
„„Hoe kan hij onze taal zoo spreken?
„„Wat is dit voor een wonderteeken?
„„Wat wonder als een klare dag
„„Omscheen hem, waar hij biddend lag?
„„Wel machtig moet hij zelve wezen,
„„Geliefd door Wien zijn woorden prezen!
„„Dat hem geen boei of band meer dere!
„„Knielt voor hem neer en geeft hem eere,
„„Opdat van boei en band bevrijd
„„Zijn hand ons zondaars benedijd!""
Zoo deed Servaes. Dat gaf hem God.

De harde grendels, klink en slot, CAP. XXXII
De zware kerkerpoorten weken.
Der Hunnen dichte rijen breken
En de uitgang ligt daar vrij en wijd.
Daar ligt de weg, die henenleidt
Uit vijands kamp. Servaes is vrij,
Gaat ongedeerd, gaat recht en blij,

Versmaadt der Hunnen lof en eer,
Gedenkt der Hunnen smaad niet meer.
Hij gaat en bidt. De zon klom hoog
En brandde fel aan 's Hemels boog.
Servaes schreed voort. Maar 't leed niet lange
Of groote slaap kwam hem bevangen.
In 't vlakke veld stond uren wijd
Geen boom, die hem wat lommer spreid'.
De slaap woog zwaar. En mat en moede
Beval hij zich in Godes hoede
En lei zich aan den wegekant
Te rusten in den zonnebrand.
Nauw sloot de zware slaap hem de oogen,
Of ziet, een arend kwam gevlogen,
Breidend de vleugelen zoo breed,
Dat hem de zon geen hinder deed:
God zelve zond dien vogel neder
Te schutten hem met zwing en veder.
En de arend, waar die slaper ligt,
Houdt d'eenen vleugel tegen 't licht,
Wuift koelte hem met d'ander aan,
En blijft zoo zwevend roerloos staan
Als ware hij er vastgebonden.
Der Hunnen boden te dier stonde

Kwamen langsdaar te paarde rijden,
Zagen den slaper daar bezijden
En boven hem den arend staan.
Ze schouwden dit verwonderd aan.
De vogel roerloos zweven bleef,
Hoe ook hun stem hem joeg en dreef,
En hoe hun stem ook vroeg en riep,
De man bleef slapen, die daar sliep.
Ze roepen nog, ze roepen weer,
Ze springen van hun paarden neer
En wijken niet. Servaes verstaat
Hun stem ten laatste, en hij slaat
Dan de oogen op, ziet om zich heen,
Ziet d' arend, die naar 't licht verdween,
Op 't hard gerucht, die steeg in kringen
Al hoog- en hooger op zijn zwingen.
En wetend dan op d' eigen stond
Wie d' arend en zijn schaduw zond,
Waar al te fel de zon hem stak,
Servaes tot die hem wekten sprak:
„Aanbidt den God, dien ik belijd,
„Die licht ons geeft, die schaduw spreidt,
„Die tot een dag maakt onzen nacht,
„En die des daags ons goed en zacht

„Onder Zijn vleugels schuilen laat
„Voor nood en leed, voor dreigend kwaad."
De Hunnen met gebogen hoofden
Dien God, dien Wonderdoener loofden.
Toen ging Servaes met hoop en troost.

CAP. XXXIII

Hij toog nu, reizend onverpoosd,
Toskane door, het hertogdom,
En Lombardijen Dan beklom
Hij de Alpen, daalde naar de zijde
Waar hem de weg door Elzas leidde,
En kwam ten laatste langs den Rijn
In 't bisdom Spiers. Daar mocht het zijn
Dat God de Heer, op zijne bede
Hem 't schoone wonderteeken dede,
Dien zonnewarmen zomerdag
Toen hij geen bron of beke zag
Nabij of ver in weide en veld,
Als hij, door fellen dorst gekweld,
Vermoeid van 't gaan door hitte en zand,
Daar biddend neerzat aan den rand
Van 't stoffig pad in de open zon.
„Ach, wil mij laven, zoete Bron
„Van al ons aardsch en hemelsch goed.

„Gedenk hoe 't water en het bloed,
„Dat uit uw roode wonden vloeide,
„Onze aard als koele dauw besproeide
„En 't menschdom van zijn dorst genas."
Terwijl hij zoo aan 't bidden was,
Heeft hij, door dorst en hoop gedreven,
Een kruis in 't dorre land geschreven
Voor zijne voeten, waar hij zat.
En God, die mededoogen had,
Liet daar een bronne bij dat teeken
Ontspringen en een kleine beke
Zoo zuiver, alzoo klaar en rein
Als nergens bron of beke zijn.
Servaes geeft Gode dank en eer,
Al buigend naar de bronne neer
Die zilver-zuiver ruischt en fluistert.
Maar ziet, de zonne werd verduisterd
Door lichter glans, die openstraalde:
Gods engel van den hemel daalde,
Die Sint Servaes den beker schonk
Waarmee hij uit de bronne dronk.
Die nap, dat heilige trezoor
Werd vroom bewaard al de eeuwen door
En blijve er steeds in Tricht de stad.

Wie pijn leed en om heling bad,
De kranken, die met scharen kwamen
En uit dien nap een teuge namen,
Genazen daar van koorts en kwaal.
Terwijl Servaes uit die bokaal
Nog dronk en zijnen dorst versloeg, —
Want de ader vloeide mild genoeg
En klaar en koel, die Godes macht
Uit harden grond te voorschijn bracht, —
Een weduwe daar naderschreed
Die lang reeds felle koortsen leed,
Vroeg klagend om een koelen dronk,
Die haar terstond genezing schonk.
Dies dankte zij den vreemdeling
Van wien zij teug en dronk ontving:
Haar wijngaard heeft ze hem gegeven;
Die is het eigendom gebleven
Van Sint Servaes, zijns munsters grond
Al de eeuwen tot op dezen stond.
Ook bleven bron en beke vloeien,
Ze deden helend kruid daar groeien,
En menig zieke pelgrim kwam
Die 't kruid of 't heilig water nam.
Mannen en vrouwen kwamen allen

En 't kranke vee uit wei en stallen,
Gods schepselen in pijn en nood,
Te drinken 't water dat daar vloot,
En komen nog, op dezen dag,
Of hun de bron genezen mag.

Van Spiers naar Wormts de weg thans leidde: CAP. XXXIV
Sint Victor die Servaes verbeidde,
Met Straatsburg's bisschop Sint Amand,
En Sint Auctoer, als afgezant
Uit Metz zijn stad, in Lotharingen,
Met vreugd en liefde hem ontvingen.
En leek en priester, laat en heer
Boden hem groetenis en eer,
Hem biddend, waar zij om hem drongen,
Dat hij in 't munster misse zonge.
Zoo deed Servaes. De bellen klonken.
De wierook steeg. De toortsen blonken.
Het altaar straalde in glans en gloor.
En Sint Servaes op 't hooge koor
Zong Kyrië, zong Gloria
En 't Evangelie, zong daarna
Het Credo tot Gods lof en eer,
Zong Sanctus, Sanctus nog, en weer.

Heeft heel de misse daar gezongen,
Heeft Gods geheimenis voldongen,
En keerde en opende zijn mond:
Heeft 't volk de boodschap Gods verkond,
Die aller harte roerde en trof.
Toch gaf hem ieder dank en lof,
En Sint Auctoer hem smeekte en bad
Naar Metz te komen zijne stad,
Te gaan met hem in Gods geleide,
Waar prins en priester hem verbeidden,
Al de edelen van ver en na,
De vorsten van heel Gallia,
Die hem beminden en vereerden
En bang verlangden dat hij keerde,
Hun bode uit Sinte Peters stad.
Servaes beloofde, dien 't hem bad,
Te komen alzoo vroeg hij mocht,
Maar sprak: „Ik wil thans eerst mijn tocht
„Tot Agrippijnen gaan volbrengen
„En keeren dan, zal 't God gehengen."
Maar toen hij biddend oorlof nam,
Geheel de schare met hem kwam,
Tot waar hij, met zijn laatsten zegen,
Haar vroeg te keeren langs de wegen.

Ze scheidden dan in smart en rouw,
Toch bleef hun harte, hou en trouw,
Hun liefde met hem heel hun leven.

CAP. XXXV

Servaes toog thans, alleen gebleven,
Den Rijn langs, naar Sint Severijne,
Die bisschop was in Agrippijne,
Kwam daar toen lang de nacht reeds zonk,
Toen er geen lampe of licht meer blonk,
En heel de stede rustte en sliep.
Servaes, die om geen wachter riep,
Aan huismans deur langs 't duister pad
Om onderdak en nachtrust bad,
Dicht buiten Keulens poort en muur:
De huisman wijst hem de open schuur.
Daar knielt Servaes op 't harde stroo.
God had hem lief en zag hem zoo,
Zag hoe hij in deemoedigheid
Zich afgemat terneder vlijt
Te slapen op den steenen grond,
En deed hem in dien stillen stond,
Daar in des huismans arme woon,
Een liefdewonder alzoo schoon:
Een zuil van goud, van vuur en gloed,

Rakend aan de aarde met den voet
En reikend tot aan 's Hemels boog,
Rees op Gods wenk daar licht omhoog.
God liet dien glans in 't eenzaam uur
Wijd schijnen boven dak en schuur,
Ten teeken, dat Hij op Zijn troon,
Servaes wel hoort, Zijn lieven zoon.

CAP. XXXVI

Het mocht terzelfde stonde zijn
Dat Keulens bisschop, Severijn,
Zijn woning uittrad, als hij placht,
Wanneer hij Liefdes gaven bracht
Aan wees en weduw en aan de armen,
Den kranken troost in diep erbarmen,
Hem spijze en brood, die honger leed,
Die treurden 't heil, den naakten 't kleed:
Zoo had hij weer zijn huis verlaten
Dien nacht, en schreed door steeg en straten
Al weldoend en vertroostend heen,
Tot hem dat laaiend goud verscheen,
Die vlammenzuil in nacht en duister.
Hij staart verwonderd naar dien luister:
Zijn priesters, die hem begeleiden,
Kunnen dat licht niet onderscheiden,

Maar waar hij bidden blijft en vragen
Dat aller oog dit licht moog dagen,
Waar ze allen op hun knieën smeeken
Te deelen in dit wonderteeken,
Aanschouwen ze ook de vuurkolomme,
De gouden vlammen die daar klommen.
„'t Zijn zielen, door God uitverkoren,
„Die stijgen op in 's hemels gloren.
„Een Heilige die de aard verlaat."
Zoo sprekend gaan door steeg en straat
Sint Severijn en zijne vrinden
Des wonders stede en oorsprong vinden,
En komen in des huismans schuur.
Daar vinden ze dat gouden vuur
Lichtend en stralend opgericht
Boven den slaper die er ligt.
Ze buigen diep, ze knielen neder,
En kennen dan den pelgrim weder,
Die, slapend onder 't hemelsch goud,
Dicht aan zijn hart Gods Sleutel houdt,
Dien zijne handen vast omklemmen.
„Servatius!" Hij hoort die stemmen,
Slaat de oogen op, en rijst, en ziet
De schare die hem welkom biedt,

Die, knielend aan zijn voeten neer,
Hem groet met blijdschap en met eer,
Tot Severijn komt nadertreden.
Die vraagt Servaes, om welke reden
Hij niet tot Keulens bisschop kwam,
Maar stroo en steen tot sponde nam.
Toen sprak Servaes : „'k Was alzoo moe.
„'t Was nacht en laat. De poort was toe.
„Ik lag in huismans schuur wel veilig."
En Severijn : „De plaats blijv' heilig,
„Vereerd het oord, waar God de Heer
„Zijn dienaar wonder deed en eer."
Waar hij Gods zuil zag en het licht
Heeft Severijn een kerk gesticht
En noemde haar : „des Hemels poort."
Nu lieten ze dat heilig oord,
De bisschoppen, de vrinden beiden,
Gaan stedewaart met hun geleide,
Waar heil en welkom hen ontvangen.
Dan heeft Servaes, op 't bang verlangen,
Aan Keulen ook de maar' gedaan
Van wat hem Petrus deed verstaan ;
Toog toen van Sinte Severijn
Naar Trier tot bisschop Maximijn,

Zeide daar ook wat hij te Rome
Voor kwade mare had vernomen,
En riep het volk tot boete en rouw,
Hen radend, in zijns harten trouw,
Te biechten al hun zonde en schuld;
Heeft zoo te Trier zijn werk vervuld,
Is dan naar Sint Auctoer gegaan.

Veel eer werd hem te Metz gedaan. CAP. XXXVII
De vorsten van heel Gallia
Waren er saam, van ver en na,
Te beiden zijne komst uit Rome.
Ze boden hem het welgekomen.
Maar voor hij hun een antwoord deed,
Servaes naar 't heilig munster schreed,
Te doen der vorsten Vorst en Heer,
Den Heiligste, de heiligste eer,
Hem wijdend met gewijde handen
De heiligste aller offeranden.
Maar waar hij voor het altaar staat,
En bidt, en misse zingen gaat,
Worden hem hoofd en aangezicht
Omglansd van alzoo wonder licht.
Gods geest kwam op hem nederdalen,

Kwam hoofd en handen hem omstralen.
Die knielden om het hoogaltaar,
Ze werden wel dat licht gewaar,
Maar niemand zag wat schijn er viel
In 't diepste van die reine ziel,
Wat wijsheid en wat sterke kracht!
Toen 't heilig offer was volbracht,
Kwam volk en vorst Servaes omscharen.
Ze vragen hem naar nieuwe mare:
Wat Sinte Peter hem voorzeide?
Of ze verlossing mogen beiden?
En wat hij zag? En wat hij deed?
En welke zorg en last hij leed
Op zijnen verren, verren tocht?
Toen zei Servaes, zoo waar hij mocht,
De konde die hij had vernomen,
Hoe hij van Rome was gekomen
Om hen, met geestelijken zinne
Te raden, en door Jezus minne:
„Omgordt de lenden met Gods kracht!
„De vijand naakt, des vijands macht!
„Een felle geesel gaat u slaan.
„Te wapen! doet het harnas aan!
„God zelve zij uw schild, uw spere!

„Hij zal én rouw én ramp verkeeren
„In vreugd en jubel overgroot.
„Lijdt ramp en rouw, en lijdt den dood:
„Wie lijdt met God, wat leed hij heeft,
„Het eenig ware leven leeft!
„Wilt boetend Godes gunst verwerven,
„En 't leven winnen door te sterven,
„In God verloren, nacht en dage.
„Dan vreest geen geesel of geen slagen,
„God strijdt voor u en geeft u vrede."

CAP. XXXVIII

Nadat Servatius die rede
Tot de overgroote schare hield
Die aan zijn voeten lag geknield,
Daar rezen ze op, wel droef te moede.
Servaes beval ze in Godes hoede.
De vorsten kusten zijne hand
En togen naar hun troon en land.
Ook hij wil gaan na groet en zegen,
Maar staat en toeft. Wie houdt hem tegen?
't Zijn eedlen uit het rijke Tongren,
Die klagend naar vertroosting hongren,
Een ridder-schare hooggeboren,
De waardigsten daartoe verkoren.

Ze knielden neder aan zijn voeten,
En waar hun tranen hem begroetten,
Uit naam van hun verlaten stad
Die schare hem genade bad,
En smeekte hem om troost en raad :
Hoe hunne zonde en booze daad,
Die ze aan hun Heilige bedreven,
Te boeten, dat hun God vergeve ?
Ze smeekten het, ze schreiden 't uit,
En vroegen weer en riepen luid :
„Genade doe ons ! Weer Gods straf !
„Heeft de Engel, die den staf u gaf,
„Ons in uw liefde niet bevolen?
„Wel ging uw arme kudde dolen,
„Viel in de ranken van den Kwade.
„Maar ach, hoe lijdt ze, die u smaadde.
„Ze schreit van pijn in leed en last,
„Ze sterft van smart in dorens vast.
„O Herder ! kom haar wedervinden.
„Kom uit haar zonden haar ontbinden.
„Ze roept u ! Kom ! Wil niet meer toeven.
„Kom troosten toch die daar verdroeven
„In kluis en klooster, Jezus maagden,
„Te lang reeds om uw heul ze klaagden !

„Uw armen zwerven daar verlaten,
„Schreien om brood in steeg en straten.
„De weduwen, de kleine weezen
„Ontberen u! Ge liet ze in vreeze
„En eenzaam in haar smart en nood,
„Dien bangen nacht toen ge ons ontvloodt
„Om haat en hoon: En in hun cellen
„De monniken zijn niet te tellen,
„De kluizenaars, de priesters niet,
„Die ge in hun smart vereenzaamd liet!
„Ze dragen onzer zonde straf,
„Ach, neem die hunner onschuld af!
„Kom tot ons en genees ons toch!
„Ge zijt toch onze bisschop nog!
„En welke ook onze misdaad zij:
„Der rouwe staat genade bij!
„Ach toef niet, Vader! Volg ons mede
„Naar Tongeren, uw eigen stede.
„En moogt ge ons niet verlossen kunnen,
„Wil toch der Liefde troost ons gunnen.
„En uw genade neme ons aan."

Servaes had 't ach en wee verstaan, CAP.
Hun tranen en hun rouw aanschouwd. XXXIX

Hij stoot niet af, wie hem vertrouwt!
Hij zegent, die om zegen schreiden,
En laat die wachtten niet verbeiden:
„Ik ga met u dat verre pad!"

CAP. XL

Toen klonk tot Tongeren-de-stad
De mare dat Servaes zou komen.
Met vreugde werd dat heil vernomen.
Hij, dien de stede wreed verdreef,
Der stede Vader wás en bleef!
Hij kwam! Zijns harten groot geduld
Kwam smaad vergeven, hoon en schuld,
En troosten hun ellendigheid.
„Opent der stede poorten wijd!
„Hij komt!" — in kloostercel en kluis,
In armoe's hut, in poorters huis,
Door steeg en straten ging de maar':
Een nieuwe dag blonk zonneklaar.
De priesters en de kloosterlingen
En de armelieden samendringen:
„Hij komt! We trekken hem temoet!"
En heel de stede volgt dien stoet:
„Die hem als bedelaar verstiet,
„Hem als een koning 't welkom bied'!

„Hij keere! Trouw moog liefde loonen!
„Hij vinde ons weer als ware zonen.
„Hij were geesel ons en kwaad!"
Helaas! om niet die trouw, te laat!

Hij kwam. En die hem tegengingen CAP.
Wel heerlijk hunnen Heer ontvingen. XLI
Ze togen in zoo schoone rijen
Daar twee aan twee langs weg en weien,
De proosten en canonniken,
Al de abten en de monniken,
De clerken en de kloosterbruiden,
De leeken dan en de armeluiden,
Ze liepen biddend langs dat pad,
Dragend der stede rijksten schat:
Der Heiligen vereerd gebeente
In goud geschrijnd en eêlgesteente.
Zoo trokken ze in processie heen.
Maar toen hun Bisschop daar verscheen,
Servaes, hun Heilige en hun Heer,
Vielen ze diep ter aarde neer,
Van blijdschap schreiend aan zijn voeten.
Wel minnelijk ze hem begroetten,
Zij die ten welkom hem omdrongen,

Die weenend daar „Hosanna" zongen.
Hun vreeze zegende zijn naam.
Hun vreugd en jammer klonk daar saam.

CAP. XLII

In smart, in liefdes diep erbarmen,
Strekte Servaes toen knielend de armen
En smeekte, keerend naar het Oosten:
„O Heere, wil die droeven troosten!"
Zijn klacht geslaakt, zijn beê gedaan,
Doet hij, die met hem knielden, staan,
Wil spreken, maar zijn voorhoofd neigt,
Zijn hand zinkt neer, hij staat, hij zwijgt:
In droefheid dooft hem spraak en stemme.
Een pijn komt fel zijn hart beklemmen,
Tot tranen hem uit de oogen stroomen.
Zijn zonen, die hem naderkomen,
Ze vragen: „Vader, goede Heer,
„Wat liet ge ons zuchten toch zoo zeer,
„Zoo lang en droevig uitermate?
„Hoe kondt ge uw kudde toch verlaten?
„Wat liet ge toch in rouw en vreeze
„Ellendig ons, uw arme weezen?
„We konden zonder u niet zijn!
„Uw gramschap was te groot een pijn!"

Toen vond Servaes de taal zijns harten:
„O liefsten-mijn, wat leed, wat smarten
„Heb ik om uwentwil doorstaan,
„Sinds de Engel me ried heen te gaan,
„Dien nacht, van Tongeren naar Tricht.
„Wat droeve pijn, wat dure plicht
„Toen 'k barrevoets, met koorde en staf,
„Moest tijgen naar Sint Peters graf
„Uw heil terwille en zaligheid.
„Die weg viel bang, die weg was wijd.
„En hoe ik smeekte en smeeken bleve,
„Verhooring werd mij niet gegeven.
„Veel luider uwe zonde schreide
„Dan mijne liefde bad en vleide:
„God kon mijn stemme niet verstaan!
„Ge voelt ontrust u en ontdaan,
„Waar ge eerst in blijheid hebt geleefd?
„Gods gramschap, die gesproken heeft,
„Veroordeelde u en uwe stede!
„Vergeefsch uw rouw, vergeefsch mijn bede.
„Ge hebt naar 's Vijands raad gedaan,
„Dies zal de Geesel Gods u slaan,
„Zal Attila met felle slagen,
„Uw leven en uw stad belagen.

„Die toekomst blijf u niet verholen.
„Eens heeft Gods Engel me u bevolen
„Ik wilde u langs uw wegen leiden,
„Een herder, die naar Jezus weiden
„Zijn lieve kudde wilde brengen.
„Helaas! Ge zoudt het niet gehengen.
„Geen herder leidt met bede en zegen
„U zoet en zacht langs open wegen
„Naar 's Hemels hof! Valt God te voeten
„Mijn vrinden, draagt én straf én boete
„Geduldig, en tracht Godes minne
„Door uwe minne weer te winnen,
„Tracht roede en straf, die u kastijden,
„Met lof en dank te benedijden,
„Tot God u Hemels poort ontsluite.
„Hij sluit de rouwenden niet buiten,
„Hij neemt met liefde en diep erbarmen
„'t Verdoolde lam weer in Zijn armen,
„Dicht aan Zijn hart. Ach, bidt en waakt!
„De straffe komt, de val genaakt.
„Geen schild, geen spere kan het wenden!
„Gaat door die pijn, dat bitter ende,
„Gedreven door des Geesels slag
„Al biddend op naar 's Hemels dag.

„O, komt tot mij, deze eigen stonde,
„Belijdt mij al uw schuld en zonde:
„Ziet, wat Sint Peter op zijn graf,
„Uit Christus naam, mij reikte en gaf:
„Dit heilig teeken!" Voor hun oogen
Heft hij den Sleutel, heft hem hooge,
Heft hem voor allen, die daar knielen.
Lichtstralen van den Sleutel vielen,
Een weerschijn van des Hemels luister
Drong in dier harten nacht en duister.
De hoop herleeft! Men kwam daar nader:
„O heilig man, o goede vader,
„Dat teeken Gods is kracht, is eer!
„We knielen voor dien Sleutel neer
„En voor zijn macht en zijn beduiden."
Al de edelen, al de armeluiden,
En laat en heer, al die er waren,
Die menigten, die dichte scharen
Beleden dan, God wilde 't geven,
Hun misdaad en hun zondig leven,
Opdat wie 's Hemels Sleutel droeg
Van schuld en zonde hen ontsloeg.
De nacht hing zwaar, hing droef en zwart,
Maar nieuw en levend sloeg hun 't hart

En wachtte 't bitter lijden blijde.

CAP. XLIII

Na bede en biecht, de Bisschop zeide:
„Ook blijf het niemand thans verholen
„Hoe mij Sint Peter heeft bevolen
„Uw stad voor God alleen te laten,
„Te keeren nu, langs weg en strate,
„Door dal en weien weer naar Tricht.
„Ik ga, ik doe dien duren plicht.
„Ik keer weer naar mijn arme celle.
„Een kleine schare van gezellen
„Zal met mij gaan, de liefste vrinden.
„Te Tricht zal ik het einde vinden
„Van al mijn wegen door dit leven.
„Daar zij mijn lichaam weergegeven
„Aan de aard, die goede moeder mijn.
„Daar zal ik in Gods vrede zijn."

CAP. XLIV

En luider dan, met klaarder woorden,
Sprak Sint Servaes, tot die daar hoorden:
„Oorlof, mijn liefsten! 't Zal en 't moet!
„Wat pijn het is, hoe wee het doet:
„We zien elkander nimmer meer!"
Toen weenden ze uitermate zeer.

Met droef gejammer en geklag,
Met zuchten en met wee en ach,
Met handenwringen en misbaren
Aanhoorden ze die droeve mare.
Hun droefheid kon geen mate plegen,
Hun tranen vielen als een regen
Over hun aanzicht en gewaad.
Ze wisten uitkomst meer noch raad.
Het was te bitter een ellende!
Hun bleef de Dood slechts, levens ende,
De stervenspijn, de zwarte nacht.
Geen einde kwam aan rouw en klacht.
Ik waan, op aardrijk was nooit smarte
De smart gelijk dier bange harten.
Gods goedheid mocht zich wel erbarmen
Over die weenenden, die armen,
De zoete Maagd met medelijen
Aanhooren 't zuchten en dat schreien!
Een droeve, zware stilte zonk.
Tot Bisschops stemme weder klonk:
„Zoo 'k ooit u goeds of liefde dede,"
Hij zeide „laat mij éene bede,
„Mijn lieve vrienden, éene vraag."

CAP. XLV

Huns harten innerlijk geklaag
Hen lang van woord en taal beroofde,
Maar of hun stem in tranen doofde,
Ze zuchtten 't uit, ze zwegen 't niet:
„O Vader, vraag niet maar gebied!
„En is het in onze arme macht
„Zoo worde dat gebod volbracht!"
„„Zoo vraag ik u, door God den Zoon,
„„Wel groot een offer, groot een loon,
„„Uw dierst bezit, uw heiligst goed.
„„'t Zal kosten u uws harten bloed,
„„Te scheiden van dat eigendom,
„„Te schenken mij dat heiligdom!
„„Uws munsters kostelijken schat
„„Is niet meer veilig in uw stad,
„„Als Attila haar zal belagen.
„„Verleent aan mij dien schat te dragen
„„Naar Tricht, waar in mijn stille woon
„„Geen haat hem schenden kan of hoon.
„„Helpt mij dien schat voor God behouden.""
Toen spraken jongen daar en ouden,
En allen, minderen en meeren:
„Heilige Herder, goede Heere,
„Wat uw verlangen is, dat doe!

„Wij allen helpen u daartoe."

Zoo deden ze. Ze hielpen mede
Te geven hem wat kerk en stede
Aan heiligdom en schat bezaten,
Aan eêl trezoor, aan gouden vaten,
Al 't ornament en 't rijk sieraad
Dat in eens bisdoms munster staat,
Met 't heiligste wat ze bewaren:
't Gebeente van hun bisschop-schare,
Dat in den schoot der aarde lag
Te wachten op den jongsten dag,
Of dat met goud en glans omschenen
Te prijk stond op hun altaarsteenen
In schrijn bij schrijn. Ze dragen 't aan.
Ze staan daar met hun schat belaân!
't Gebeente van Sint Valentijn,
Van Sint Navijt en Maximijn,
Van Sint Martijn en Sint Marcelle,
Van Florentinus zijn gezelle,
Ze geven 't over, staan en bidden.
En Sint Servaes daar in hun midden
Stond roerloos stil, en sprak en bad:
„O God, Gij zondt me in deze stad,

CAP. XLVI

„Gij zendt me heen. De dienaar hoort,
„Hij kwam, hij gaat, naar 's Heeren woord.
„Mijn wille niet, Uw wil geschiede!
„Maar dat de ellende dezer lieden
„Uw Hart erbarme. Geef hun vrede!"
Toen doofde in tranen zijne rede,
En jammer was daar al te groot,
Te luid geklaag, te bang een nood.
„„Wat is deze aard ons en het leven,
„„O Vader, als ge ons gaat begeven!""
Zoo schreiden ze, zoo riepen ze,
En naar hun Bisschop liepen ze,
Liepen van overal hem tegen
Over de straten en de wegen,
Die stedelingen, oude en jonge.
Al dicht- en dichter ze om hem drongen,
Omsloten hem in ring en kringen,
Vast aan zijn kleederen ze hingen,
En kusten zijnen mantelzoom,
Kusten zijn handen rein en vroom,
Kusten zijn voeten moegegaan,
Drongen al schreiend om hem aan,
Klemden zijn knieën in hun armen,
Klaagden daar luid om zijn erbarmen.

Maar 't mocht niet zijn. 't Was al om niet.
Servaes de Bisschop ging, en liet
Zijn arme kudde daar alleen,
Ging weenend door de poorte heen,
Liet Tongeren in rouw en klagen.
Rondom hem zijne priesters dragen
Der stede schatten en sieraad
En Bisschops blinkend praalgewaad.
„Ginds moge na des levens pijn,
„Dit staatsiekleed mijn lijkwa zijn,"
Droeg mijter, staf en vinger-ring.
Gods Sleutel hem op 't harte hing.

Zoo ging Servaes en ging met hem — CAP. XLVII
Zijn kleine schare, maar de stem
Der andren, die vereenzaamd zaten,
Kloeg dof en bang in steeg en straten.
Hoe schreiden ze, Trichts arme buren!
Ze klommen schreiend op de muren,
Op poort en torens, drongen samen,
Al meer en meerdere daar kwamen,
Zagen hun Bisschop en de zijnen
In 't nevelig verschiet verdwijnen,
En staarden nog.

CAP. XLVIII

Servaes daar gaat,
Gaat stil, gaat met gebukt gelaat,
Een droeve bidder langs dat pad,
Hij nadert reeds tot Tricht de stad,
Maar staat en wacht; is moegegaan,
Is moegeschreid, blijft rustend staan.
De dorre weide waar hij toeft,
Door winters kouter hard doorgroefd,
Ontluikt en bloeit in lentes schijn!
„Die weide zal zijn rustbank zijn,
„Zijn bloemen-bed, zijn prinsen-troon,"
Sprak God, en voor zijn trouwen zoon
Liet Hij den valen winter zwichten,
Liet engelen een sponde richten
Van bloem en kruid en gras-samijt,
Waarop Servaes zich nedervlijt
En ligt en slaapt. Hoe zacht dat gras,
Hoe schoon en zacht die peluw was!
Hij slaapt en rust. Doch na een stonde
Heeft hij zijn krachten weergevonden,
Zijns harten moed. De kleine weide
Ligt nog bij gindsche heuvelzijde,
Maar waar des Bisschops sponde was
Ontsprong een bron in 't bloeiend gras.

't Is er een lommerige gaarde.
Servaes houdt wake. Hij bewaarde
Zijn hofken alzoo trouw en goed!
O, ga daar heen, en toef, en groet
Zijn beeld, dat naar de bronne luistert,
Die steeds nog van Gods wonder fluistert,
En die u lafenis moog geven,
Den moede troost, den droeve 't leven.

CAP. XLIX

Met vaster tred, door wijder licht,
Hernam Servaes den tocht tot Tricht,
Dat in den stillen winterdag
Onwetende te wachten lag
Op wien de Liefde Gods daar zond.
Uitschouwend door den middagstond
Kwam Sint Servaes, en aan zijn zijde
De priesterstoet, die hem geleidde
Langs weg en straten, rijk-beladen
Met heiligdommen en sieraden.
Hij-zelf droeg Sleutel, nap en staf,
Dien Petrus hem, die de Engel gaf.
Zoo zocht hij weder de arme cel,
Die, naast Maternus bidkapel,
Trichts eersten bisschop lang verwachtte.

Hier bleef bij dag hij, en bij nachte,
Alleen met God. Hier vond hij vrede
In 't stille hart der stille stede,
Waar vredig elke morgen blonk,
Waar vredig weder de avond zonk.

CAP. L

Zoo, biddend wakend bij de krochte,
Die hem zijn trouwe lieden wrochtten
Te nacht als geen hen hoorde of zag,
Die diep nu onder 't altaar lag,
En waar zijn heilig toebehooren,
Waar alle Tongeren's trezoren
Wel veilig waren en verborgen,
Zoo, biddend te avond en te morgen,
Wakend en biddend dag en nacht
Zooals hij 't levenslang reeds placht,
Heeft Sint Servaes hier binnen Tricht
Der Liefde heiligst werk verricht.
De zondaars kwamen en de kranken
Aan de enge kluis den Bisschop danken
Voor heul en heil, dat op hun beden
Zijn bede en zegening hun deden.
Geen droeve bij hem klagen kwam,
Die geen vertroosting medenam;

Geen arme langs zijn kluize ging
Die niet én bete én dronk ontving.
De weezen dáár hun vader vonden.
De pelgrims dáár te bidden stonden.

Totdat God neerzag van Zijn troon, CAP. LI
Op wien zoo stil in armoe's woon
Zijn macht en staat verborgen hield,
En als een zondaar lag geknield.
God sprak: „Ik hef hem uit dit duister,
„Hoog in der eeuwigheden luister,
„Des Hemels heil geworde hem!"
Servaes heeft in zijn cel die stem,
Die tale Gods zeer wel verstaan:
Het uur van zijnen dood brak aan!
God ging hem in het eeuwig leven
Het loon voor d'aardschen arbeid geven.

De stem van God, ze klinkt wel wijd! CAP. LII
De mare had zich snel verbreid
Van huis tot huis, van hart tot hart.
In rouwe werd ze, in diepe smart,
Te Tricht en in het land vernomen.
En groote toeloop is gekomen

Uit alle straten en de stegen,
Uit dorp en hut, langs veld en wegen.
„Servaes met ons! Hij blijve ons bij!
„Bewaar hem God. Heb medelij!"
Zoo riepen ze allen, die hem eerden.
Servaes trad uit zijn kluis, en keerde
Naar 't altaar toe met vaste schreden,
Heeft misgezongen en gebeden,
Bad lang en luide voor die scharen.
Die hooren 't aan, die staan en staren
Tot ze Gods Engel aan zijn zijde
Op witte vleugels neer zien glijden.
Servaes en de Engel spreken samen.
Hun handen hunne handen namen.
Ze staan in 's Hemels open licht,
Staan in Gods glansen opgericht,
Servaes en de Engel, zijde aan zij.
Het was de dertiende van Mei,
Te middag en op de eigen stonde,
Dat Jezus aan zijn roode wonden
Gestorven is den bittren dood,
Toen stierf Servaes. Zijn ziele vlood
Van de aarde recht in 's Hemels dag,
Waar hij als knaap reeds henen-zag,

En levenslang langs de aardsche wegen.
Nu kwam hem Jezus zelve tegen,
En heeft hem aan Zijn hand geleid
Den dag in Zijner eeuwigheid.

Maar aan den hemel over Tricht CAP. LIII
Scheen op dat uur zóó klaar een licht,
Dat alle luiden wonder riepen,
Dat zieken uit hun huizen liepen.
Die treurden en in rouwe zaten,
Ze liepen saâm op plein en straten
En voelden in dien hemelschijn
Hun rouw verdwijnen en hun pijn.

Nadat Servaes het leven liet, CAP. LIV
Rustten zijn goede vrienden niet,
Hoe droevig ook hun tranen vielen.
Ze bleven om zijn sponde knielen.
Ze hielden zeven dagen wake,
En in de diepe krochte maken
Ze een grafstee hem. En de achtste dag
Dat Sint Servaes in doodslaap lag,
Daar legden ze met zorgen teeder
Hem in die schoone tombe neder.

Toen kwam men diere gaven biên,
Toen werden wonderen gezien,
En de Engel daalde, zijn gezelle,
En heeft met zachte hand een pelle,
Van zij geweven en van licht,
Gespreid over zijn aangezicht.

CAP. LV

Stoeten en scharen kwamen aan,
Kwamen van dagen ver gegaan,
Hebben om heul en troost gebeden
Op 't heilig graf van Tricht de stede.
In de oude boeken staat geschreven,
Hoe Sint Servaes, ook na dit leven,
Voor wie hem riepen trouw bleef zorgen,
En, wakend te avond en te morgen,
Van Tricht der Hunnen horden keerde,
Zijn kerk voor Vijands listen weerde,
En menig machtig vorst hier zond
Als wachters op zijn graf en grond.
Toen zag men rond dat graf verrijzen
Godshuizen, kloosters en paleizen,
Toen werd er voor de bidkapelle,
Op Bisschops graf en naast zijn celle,
Een heerlijk heiligdom voltogen,

Met zuil bij zuil, met beuk en bogen.
Daar rees de hooge Bisschopstroon,
Daar vonden Heiligen hun woon,
De twintig die door eeuw en jaren,
Na Sint Servaes, Trichts bisschop waren.
Ze brachten Tricht tot roem en eer,
Eerend hun Vader en hun Heer,
Servatius, die hen verkoor;
Bewaakten 't heiligste trezoor
Van Tricht, Servaes vereerd gebeente.
Van zilver, goud en eêlgesteente
Liet Hertog Karel, — na den slag
Waar hij verwon, op Bisschops dag, —
Dien schrijn dan wrochten, waar het ligt
En wacht op Hemels jongst gericht.
Waar men met felle wapens streed,
Of waar men bange nooden leed,
Waar listen 't goede-recht belaagden,
Waar Tricht in rouw en krankte klaagde,
Die noodkist droeg men biddend aan:
En angst en oorlog zijn vergaan,
En nood, en krankte waar zij kwam.
Wie tot Servaes zijn toevlucht nam,
Van alle leed en pijn genas.

Servaes der droeven trooster was.
Servaes behoedde kerk en stad.
Servaes wees dolaards 't goede pad,
Bestraffend met alwijze vonden
De groote schuld, de kleine zonden.
Ach, dichter Heynrijcks schoon verhaal
Vermeldt het, in veel vromer taal
Dan ooit onze arme kunst kan dichten,
Wat goeds Servatius verrichtte!
De dooven hoorden op zijn graf,
De kreupele liet kruk en staf,
De stomme sprak; daar zag de blinde,
Daar komt die treurt nóg blijdschap vinden,
Daar helen nóg der kranken kwalen.

Die gratie doet daar altemale
Servatius, de reine bode,
Die onze voorspraak zij bij Gode,
Die uit Jeruzalem de stad
Met d' Engel kwam, langs pelgrims pad,
Tot Tongeren in Gallia,
Die tot in Rome ging daarna,
En 't laatste binnen Tricht mocht leven.
Dat hij ons liefde en troost mag geven,

Den Koning van het Hemelrijk
Genade ons vragen algelijk,
Dat hij zijn zonen en getrouwen
Moge gedenken en aanschouwen,
Dat hij ons hart ten goede wende,
Dat hij zijn zegen nederzende
Op stad en stedelingen samen,
Dat moge God verleenen. Amen.

Zoo dichtte 't eens in dietsche woorden
De dichter naar wiens stem wij hoorden,
Terwijl onze eigen stem en tale
Zijn zang nog eenmaal mocht herhalen,
Na eeuw en eeuw, in Tricht de stad
Waar Heynrijck dichtte en Heynrijck bad,
Waar Heynrijck Sint Servaes vereerde,
Waar Sint Servaes de taal hem leerde
Die ieders harte raakte en trof,
En bidden deed Servaes tot lof.
O God verleen, na eeuw en tijden,
Dat onze woorden niet ontwijden
Des Dichters taal, des Bisschops eer,
En zie genadig op ons neer
Die weifelend den zang herhaalden,

Die zingend bang en tastend dwaalden
Door 't woelen onzer dagen heen.
Ach, dat hij nogmaals ons verscheen
Servaes, de Heilige, Gods bode,
Dat hij door levens nacht en nooden
Ons voorging daar Gods wegen leiden
Naar Hemels open bloemenweiden,
Waar aan ons allen zij gegeven
De rust eens en het eeuwig leven. Amen!

□ □ □

N. V. DRUKKERIJ
„DE MERCUUR"
HILVERSUM